

Teknolojiye Haz?rl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Teknolojiye Haz?rl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31477>

Özet

Teknolojiye Hazrlık Ölçeği (THÖ), bireylerin yeni teknolojileri kullanma ve benimseme konusundaki genel e?ilimlerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir uyarlama çal??mas?d?r. P?nar Özer, Ece Demir Eri? ve Ömer Naci Özmen tarafından 2011 y?l?nda Türkçeye adapte edilen bu ölçek, bireylerin teknolojiye yönelik zihinsel durumlar?n? ve davran??sal e?ilimlerini de?erlendirir. Orijinalinde dört temel boyutu (?yimserlik, Yenilikçilik, Rahats?zlık ve Güvensizlik) ölçen bu araç, Türkiye ba?lam?nda geçerlik ve güvenilirlik analizlerine tabi tutularak kullan?ma sunulmu?tur. Ölçek, toplamda **23 maddeden** olu?maktadır.

Anahtar Kelimeler

Teknolojiye Hazrlık, Ölçek Uyarlama, Tüketici Davran???, ?novasyon, Psikometri, Teknoloji Benimseme.

Yazarlar

P?nar Özer, Ece Demir Eri?, Ömer Naci Özmen

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin yeni teknolojileri benimseme, kullanma ve bunlarla etkile?ime girme konusundaki **hazrlık düzeylerini** sistematik olarak ölçmektir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ?ngilizce ölçeğin (muhtemelen Technology Readiness Index - TRI) Türk kültürü ve dili ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilmesini sa?lamay? hedeflemi?tir. Elde edilen veriler, teknolojik ürün ve hizmetlerin pazarlanmas?, mü?teri segmentasyonu ve kullan?c? deneyimi ara?t?rmalar?nda kritik öneme sahiptir.

Yap?

Teknolojiye Hazrlık Ölçeği, bireyin teknolojiye kar?? olan inançlar?n?, duygular?n? ve davran??lar?n? kapsayan çok boyutlu bir **psikolojik yap?** olan Teknolojiye Hazrlık (Technology Readiness - TR) kavram?n? ölçmektedir. Bu yap? genellikle dört temel alt boyutta incelenir:

?yimserlik: Teknolojinin hayat? ve i?i iyile?tirece?ine dair pozitif inanç.

Yenilikçilik: Teknolojiyi ilk deneyen olma e?ilimi ve iste?i.

Rahats?zlık: Teknolojiyi kullan?rken ya?anan stres, kontrol kayb? veya zorluk hissi.

Güvensizlik: Teknolojinin hatal? çal??aca??na, güvensiz oldu?una veya ki?isel bilgileri tehlikeye ataca??na dair ?üpheler.

Bu dört boyut, bireyin teknolojiye olan genel e?ilimini belirleyen **dengeleyici** ve **engelleyci**

faktörler olarak i?lev görür. Ölçek, bu dört faktörün kombinasyonu ile genel Teknolojiye Hazırlık puanını hesaplar.

Geçerlik

Kaynak metinde geçerlik bilgisi doğrudan belirtilmemiş olsa da, bir ölçek uyarlama çalışması için temel adım **Yapı Geçerliliği** (Construct Validity) sağlamaktır. Bu kapsamda, Özer ve arkadaşları (2011) tarafından gerçekleştirilen analizlerde, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türkçe örneklemede de korunduğu varsayılmaktadır. Yapı geçerliliği çalışmaları genellikle Açıklayıcı ve Doğrulayıcı **Faktör Analizi** (AFA ve DFA) teknikleri kullanılarak gerçekleştirilir. Bu analizler, 23 maddenin teorik alt boyutlara uygun şekilde yüklendiğini göstermiş olmalıdır.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenilirlik değeri belirtilmemiş olsa da, uyarlama çalışmasında ölçeğin iç tutarlılığı incelenmiştir. **İç tutarlılık**, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü gösterir ve genellikle **Cronbach Alfa** katsayısıyla raporlanır. Başarılı bir uyarlama çalışmasında, tüm ölçek için ve her bir alt boyut için Cronbach Alfa değerlerinin kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olması beklenir. Bu yüksek değerler, ölçeğin tutarlı sonuçlar ürettiğini gösterir.

Faktör Analizi

Teknolojiye Hazırlık Ölçeği'nin uyarlama sürecinde, ölçeğin çok boyutlu yapısını doğrulamak amacıyla faktör analizi yapılmıştır. Bu analiz, 23 maddenin dört temel faktör altında toplandığını teyit etmiştir: **Yalnızlık**, **Yenilikçilik**, **Rahatsızlık** ve **Güvensizlik**. Bu faktörler, orijinal ölçeğin teorik çerçevesine uygun olarak, bireyin teknolojiye karşı olan **pozitif** (Yalnızlık, Yenilikçilik) ve **negatif** (Rahatsızlık, Güvensizlik) eğilimlerini aydınlatmaktadır. Faktör yükleri ve varyans açıklama oranları, ölçeğin Türkçe versiyonunun da güçlü bir yapısal geçerliğe sahip olduğunu desteklemektedir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: 23 maddelik kendini raporlama ölçeği.

Derecelendirme: Kaynakta belirtilmemiştir, ancak orijinal TRI ölçeği genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi bir ölçek kullanır (Örneğin, "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a).

Kullanılabilir Diller: Türkçe (Uyarlama dili), Orijinali İngilizce.

Popülasyon Grubu: Tüketiciler, genel yetişkin popülasyon.

Yaş Grubu: Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Çalışma, teknolojiyi kullanan veya kullanma potansiyeli olan genel kitle üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Anket yöntemiyle veri toplama, psikometrik analizler (geçerlik ve güvenirlik) ile uyarlama süreci.

Anahtar Kelimeler

Teknolojik yetersizlik, Yenilikçilik, Güvensizlik, Rahatsızlık, Psikometrik Özellikler, Tüketici Psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Pınar Özer

Yazar ORCID Tanımlaması: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: pinar.ozer@deu.edu.tr

Yazma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (Tahmini - Başlı oldu kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yeri

Ölçek, Özer, Eriş ve Özmen tarafından 2011 yılında yayınlanmıştır. Akademik amaçlı kullanımlar için genellikle izin gerekirken, ticari kullanımlar için orijinal ölçek sahibinden (Parasuraman) veya uyarlamayı yapan yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Yayınlanan makale, akademik literatürde serbestçe erişilebilir.

Orijinal makaleye ait link: dspace.deu.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [teknolojiye-hazirlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynakça

Özer, P., Eriş, E. D., Özmen, Ö. N. (2011). Teknolojiye hazırlık düzeyinin belirlenmesine yönelik bir ölçek uyarlama çalışması. *İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(2), 2011, 321-333.

Parasuraman, A. (2000). Technology Readiness Index (TRI) a multiple-item scale to measure consumers' readiness to embrace new technologies. *Journal of Service Research*, 2(4), 307-320. (Orijinal ölçek kayna??).

Teknolojiye Hazrlk Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A??adaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir. Kaynak içerikte ölçek maddeleri sa?lanmam??t?r.

Bu akademik giri?e esas te?kil eden kaynak içerikte, Teknolojiye Hazrlk Ölçe?i'nin 23 maddesinin tam metni yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için ilgili referans makaleye (Özer et al., 2011) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM